

KISGRAFIKA

55. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület”.

Postacím: 2045 Törökbálint, Bartók Béla u. 2., internetcím: www.kisgrafika.hu

Szerkesztőbizottság: dr. Arató Antal, Ürmös Péter, Vasné dr. Tóth Kornélia

Felelős kiadó: Antalné Tari Zsuzsanna ügyvezető; e-mail: titkar@kisgrafika.hu

Vadász Endre színezett rézkarca, C3/col, op. 278 (1940), 80×73

T A R T A L O M

Vasné dr. Tóth Kornélia: In memoriam Csiby Mihály

Vasné dr. Tóth Kornélia: Ex libris contra ex webis

Vasné dr. Tóth Kornélia: Illyés Sándor László. Híres gyűjtők könyvjegyei az OSZK-ban

Rácz Mária: Mély gyász a KBK Szegedi Csoportjában

Rácz Mária: Dr. Böröndy Jánosné, Dr. Kiss Piroska 1927-2015

Balajti Károly: Kitekintés. In memoriam Miklós János 1949-2014

HÍREK – LAPSZEMLE – KÖNYVESPOLC – EGYESÜLETI HÍREK

2016/1

IN MEMORIAM CSIBY MIHÁLY

Megrendüléssel hallottuk a hírt, hogy Csiby Mihály (1922. április 9. – 2016. január 6.) festő- és grafikusművész, a „kis-grafika nagymestere”, mindannyiunk szeretett Miska bácsija 94 éves korában elhunyt.

Csiby Mihály különleges személyisége és munkássága több forrásból táplálkozott, ezek a hit, a humánus, az általános emberi értékek mélységes tisztelése. Vezérelvét leginkább a *Homo sacra res homini* (Az ember a legszentebb dolog az ember számára) és a *Iustum amore!* (Igazságot szeretettel!) szentenciák fejezik ki a leghitelesebben.

Alkotói sokrétűségét mutatja, hogy tevékenységi köre a festmények, táblakép-festmények, freskók, templomdíszek, üvegfestmények, üveglak-tervezés, az illusztrációk, kisgrafikák, ex librisek, alkalmi grafikák (karácsonyi, újévi, húsvéti, születésnapok, eljegyzési, házassági értesítők stb.) készítése mellett még plakátokra is kiterjedt. Művészi munkásságát a múlt, kulturális értékeink őrzésének, megőrzésének fontossága jellemezte, mely belülről átérzett felszólítás, feladat volt a számára. Kivételes gondolati tömörségű, hatalmas kultúrtörténeti tudásról számottevő, letisztult formanyelvű alkotásai az egyéni emlékezeten túlmutatva a kollektív emlékezet részét képezik.

Csiby Mihály, a művész – a szovjetunióbeli elhurcoltatás, a „malenkij robot” éveit (1945–1949) hittel túlélő ember – művein keresztül neveli, formálja közönségét: mélységes életigenlésre, humanizmusra, a Teremtő és a teremtet világ

megismerésére, szépségeinek felfedezésére. Erről tanúskodik a *Szúrta 1459 nap* (1995) c. prózai műve is. Magának érezte és hirdette a Teilhard de Chardintól származó, a Keresztény Művészek Nemzetközi 1969-es Kongresszusa (SIAC) mottóját is választott gondolatot: „A cél egy emberhez méltó föld – egy megformált környezet –, ami lehetővé teszi az embernek, hogy képességeit a legnagyobb mértékben kibontakoztathassa, teljes énje sze-

mélyiséggé váljék.” E vezérgondolat jegyében teljesedett ki művészeti munkássága.

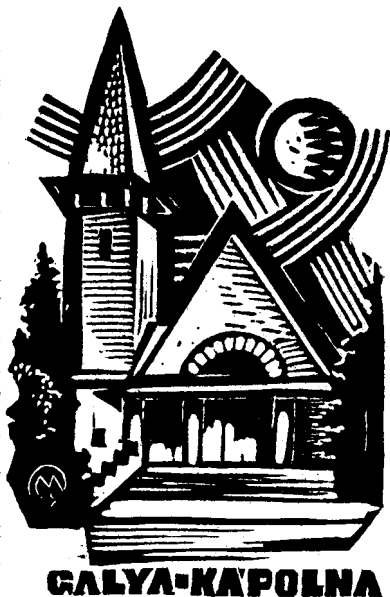
Tudományos illusztrátori pályáját a hadifogság után az Erdőgazdasági Üzemi Központban, ill. az Erdészeti Tudományos Intézet Vadgazdaság-tudományi Osztályán kezdte, majd 1950 közepétől a Halélettani Kutatóintézetbe került. Foglalkozott

az erdő állat- és növényvilágával, a vízi élet titkaival, és már ekkor érdeklődéssel fordult a mikrovilág, a rovarok élete felé. A Magyar Természettudományi Múzeum Állattárába a „Magyarország állatvilága” sorozat illusztrátori megbízatását elnyerve került, majd 1954-től negyven éven át a múzeum külső munkatársaként dolgozott. A TTM Állattára anyagának bemutatását, számos könyv, kiadvány tudományos precizitását illusztrálását végezte (pl. *Kabócák, bodobácsok*, 1983, *Egzotikus rovarok*, 1989, *Szitakötők, kérészek, hangyalesők*, 1984, *Sáskák, szöcskék, tücskök*, 1990), fekete-fehér tusrajzokat, akvarelleket alkotott.

Pókokról, bogarokról, lepkékről, legyekről, poloskákról stb. készített tudományos igényű, aprólékos rovarillusztrációkat, egész alakos, ill. részletkompozíciókat. Műveivel egyaránt szolgálta a tudományt és az ismeretterjesztést.

Csiby Mihály témavilágának egy másik fontos vonulata az elvont, transzcendentális mondanivaló kifejezése, vallásos tartalmak formába öntése. Hitvilága szorosan kapcsolódott természettudományos látásmódjához, alkotásai sok esetben ún. transzmateriális képek. A művész vallásos érzékenysége, a Teremtő és a teremtet világ dicsérete szólal meg ezeken keresztül. Ahogy írásaiban maga is megfogalmazta: az egyházművészet alkalmazott művészet, legfőbb kötöttsége az

alárendeltség az egyházi dogmáknak és liturgiának, célja az eszme láthatóvá lényegítése. Számos templomban láthatók murális (fali) egyházművészeti alkotásai, díszítőfestményei, freskói, falképei, színes ablakai, stációk és általa tervezett ornamentika (Dány, Erdőtárcsa, Izsák, Kálló, Mátrászentimre, Nagyoroszi, Ócsa, Romhány, Rimóc, Újszilvás). A Budapest-Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia-templom főoltárán általa kerültek felújításra Molnár C. Pál festményei. Vallásos

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 259 (1988) 78×50

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 160 (1981). 74×41

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 277 (1990), 75×50

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 229 (1985), 82×53

tárgyú, Jézus születését, szenvedéstörténetét, az eukarisztiát, a szentségeket, a Szentlelket, a magyarországi szenteket (István, László, Erzsébet stb.) bemutató illusztrációi rendszeresen helyet kaptak az *Új Ember* c. katolikus hetilapban és a *Párbeszéd Istennel: Imakönyv katolikus híveknek* c. könyvben.

Munkásságában tekintélyes részt tett ki a kisgrafikák, ex librisek, alkalmi grafikák készítése. A könyvjegy műfajához való vonzódását a következőkkel indokolta: az ex libris „*az ember legbensőbb énjének tömör kifejezője; ismeretterjesztést és közművelődést szolgáló forrás; kis mérete miatt a művesség, a lelkiismeret, a szakmai tudás művészete; a művészi szép terülj-terülj asztalkája; házi képtár, valóságos múzeum.*” Példaként említhetjük történelmi, irodalmi, egyházi témákat feldolgozó ex libriseit és alkalmi grafikáit, a híres természet-tudósokról megemlékező in memoriam lapjait, a karácsonyi, újévi ünnepkört felidéző PF lapokat.

Csiby Mihályt széles alkotói tevékenysége, gazdag művészi pályája során számos egyesület, társaság fogadta soraiba, 1961 óta tagja lett a Képzőművészeti Alapnak. 1979–1980 folyamán vállalta a Kisgrafika Barátok Köre titkári teendőit. Alapítója volt az Altamira Egyesületnek, a Molnár C. Pál Társaságnak és a sint-niklaasi Nemzetközi Ex libris Centrumnak (Belgium). A hazai múzeumok közül kiemelem a Magyar Természettudományi Múzeumot, az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtárát, a Ráday Múzeumot, a Szabó Ervin Könyvtárat, mint amelyek fontos egységet őriznek életművéből.

Sokoldalú munkásságáért többször díjjal tüntették ki: nívódíjjal, az IBBY különdíjjal, „Pro Studio et Fidei” (A tudásért és hitelességért) éremmel. Elnyerte a nem hivatásos rovarászok legmagasabb kitüntetését is, a Magyar Rovartani Társaság Frivaldszky-emlékérmének ezüst fokozatát. 2007-ben a Molnár C. Pál Társaság Életműdíját vehette át.

Sokoldalú munkásságát néhány sorban összefoglalni lehetetlen vállalkozás lenne. Hadd idézzem fel végezetül, az emléke előtt való tisztelgésül egy ex librisét Tóth Sándor nevére, mely Goethe: Vándor éji dala c. költeménye nyomán született:

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 97 (1978), 90×63

„Immár minden bércezt
Csend ül,
Halk lomb, alig érzed
Lendül:
Sohajt az éj.
Már búvik a berki madárka,
Te is nemsokára
Nyugszol, ne félj...”

Miska bácsi! Nyugodj békében!

Vasné Tóth Kornélia

EX LIBRIS CONTRA EX WEBIS

Az *ex libris*, magyarul *könyvjegy* eredeti funkciójában a könyv tulajdonosát megjelölő, gyakran művészi kivitelű kis-méretű grafika, melyet rendszerint a könyv táblájának belső oldalára ragasztanak. Elődjeinek tekinthetők a könyvek tulajdonosát bármilyen formában megjelölő eljárások (kézíratos kódexekbe festett címerek; a könyv táblájába nyomott szövegek, címerek; kézzel beírt jelölések), de mai értelemben vett ex librisről csak a könyvnyomtatás feltalálása utáni időkben beszélhetünk. A könyvjegy eredetileg tehát a könyvhöz kötődött, a könyvet díszítette, a könyvművészettel együtt virágzott és újult meg. Az ex libris jelentése is erre utal: könyvei közül való, könyveiből. Ezzel rokon latin kifejezések: *ex libris bibliothecae*, *ex bibliotheca*, *ex mea bibliotheca*, *ex libris mei*, *ad libros*, *ex museo*, *patronus libri*, *liber meus*, *me possidet stb.*

A *könyvgyűjtő címer* kifejezés Ballagi Aladár (1853–1928) nyelvésztől származik, a századfordulóról. Mások használták a *könyvjelző*, *könyvtár-jegy*, *könyvgyűjtő-jelvény* kifejezéseket is. Az elnevezések tekintetében a Magyar Exlibrisgyűjtők és Grafikabarátok Egyesületének kérésére a Magyar Tudományos Akadémia 1937-ben így foglalt állást: „A könyvcímer és a könyvjegy elnevezések közül a könyvcímeret tartjuk jobbnak, mert az ex libris fogalmi jegyeiből több van benne, mint a másikban. Révai Nagy Lexikona szerint is ez a leghelyesebb neve az ex librisnek. A könyvcímernek nemcsak az a rendeltetése, hogy a tulajdonost jelezze, hanem az is, hogy a könyvet díszítse. A régebbi ex librisek a tulajdonos címeit is feltüntették valamilyen jelmonddal. Ezekre az elemekre jobban rámutat a könyvcímer elnevezés, mint a könyvjegy, bár a magyarító szótárak csak az utóbbit ismerik.” Ez az elnevezés megfelelt a XVI–XIX. századból való kb. 1000, jórészt heraldikus magyar ex libris megjelölésére. A szoros értelemben vett, könyvjegyként funkcionáló ex librisek értelmezésében, funkciójában azonban a XIX–XX. század fordulójától jelentős módosulás következett be: felszabadulva a könyvhöz kötöttségtől, „kvázi ex libriszé” lettek. E „luxus ex librisek” már többnyire csak a gyűjtők számára és a tulajdonos grafikai gyűjteményének gyarapítása céljából készültek, ritkán kerültek könyvbe. Ezzel párhuzamosan az ex librisek ikonográfiájában is változás állt be, a *címeres* (heraldikus) fokozatosan háttérbe szorult, helyet adva a *témás* (szimbólumos) és *egyszerű szöveges* (tipografikus) ex libriseknek. A témás ex librisek főbb csoportjai: az ember-, állat-, növény-, táj-, könyv-, épületábrázolások, portrék, életképek. A könyvcímer elnevezés mindezzel végképp idejétmúlttá vált.

Napjainkban a leggyakrabban az *ex libris* latin kifejezés használatos, ill. ennek fordításaként vagy körülírásaként a *könyvjegy*, *könyve*, más országokban a *Buchzeichen*, *Buch-eignerzeichen*, *Dies Buch gehört*, *Bücheren von*, *Aus der*

Bücherei von, bookplate, boekmerken, marquee de livres, marques de possession, Boek van, Uit de librije van, Uit de boeken van, Boekmerk van, Dit boek is van, Eigendom van, His book, Her book, De la Bibliothèque de, Bibliotheca, Z knih, Kniha, uz knuzu, Библиотека stb. megnevezés szokásos. Magyar gyűjtők körében az *XY könyve, tulajdona, könyvtárából, könyvei közül, könyvespolcáról, gyűjteményéből* szerkezetek egyaránt elterjedtek, teljes névvel vagy csak vezeték-, ill. keresztnévvel, becézve vagy rövidítve, monogramszerű jelöléssel: *Ex libris Arady Kálmán, Ex libris Balatoni Múzeum, Kertész Árpád könyvtárából, Kiss Károly könyve, Ex libris Radványi K., Ex libris Lustig, Anna könyve, Piroška asszony könyve, Anyu könyve, Dr. A. K. könyve*. Előfordul, hogy a megrendelő maga a család: *Ex libris familiae Bálint*. Az *ex libris* magánszemélyek mellett készülhet intézmények, egyesületek számára is: *A Kalocsai Kaszinó tulajdona ... sorozat, ... szám; Ex libris Levélbélyeggyűjtők Első Hazai Egyesülete; Ex libris Ráday Könyvtár*. Esemény alkalmából is alkottak könyvjegyet, legtöbbször a hazánkban rendezett XIII. Nemzetközi *Ex libris* Kongresszusra: *Ex libris Balázs György, XIII. Nemzetközi Ex libris Kongresszus, Budapest, 1970. november*.

Időnként a felirat tájékoztatást nyújt a tulajdonos foglalkozásáról is: *Ex libris Jóry Iván mérnök; Ex libris Lipták Barnabás orvos, Ex libris Dr. Jur. Lustig István* stb.

A kisméretű, minikönyvekbe való *ex libris*ek az ún. *minilibris*ek (*Ex minilibris Dr. Bakondi Béla*).

A tematikai sokféleség megjelenésével párhuzamosan az *ex libris* latin szerkezetet számos esetben helyettesítik a könyvgyűjtők könyvtárának gyűjteménytípusára, ill. a könyvjeggyűjtő sajátos érdeklődési körére, gyűjteménye speciális (pl. numizmatikai, zenei, erotikus, szőlős-boros stb.) egységeire utaló latin vagy magyar elnevezésekkel: a grafikai gyűjteményre az *ex graphicus*, a numizmatikaira az *ex numismaticis*,

a bélyeggyűjtésre az *ex libris philatelicis*, az erotikusra az *ex eroticis*, a zeneire az *ex musicis*, *ex cotticis*, az étkezéssel kapcsolatosra az *ex libris gastronomicis*, a szőlős-boros témájúra az *ex vinis prosit*, a földrajzi vonatkozásúra az *ex libris geographicis* feliratú *ex libris*ek utalnak. Konkrét földrajzi megjelölést tartalmaznak az *ex libris Tokajensibus, ex libris Szegediensis, ex libris Soproniensis* szövegű könyvjegyek, többségükben a helyre utaló ábrázolással. Az *ex Balatonicis* ugyanazt jelenti, mint a *balatoni könyve* felirat. Az *ex libris turisticis* szövegű *ex libris* túrázással kapcsolatos témát jelöl. Soó Rezső botanikaprofesszor *ex libris botanicis* lapja a tulajdonos botanikus voltára utal, és nemcsak szövegében. *Ex armoris* lap például Tóthpál István fegyvergyűjtő nevére készült. Az *ex libris ethnographicis* felirat megfeleltethető a *népies tárgyú* könyveiből, *néprajzi könyveiből* szövegezésű *ex libris*ek témájának. A sort folytathatnánk még a *történelmi, zsidó, erdélyi, kelet-ázsiai, művészeti, vadász, dunántúli könyveiből, család-történeti könyve, cserkész-könyvtárából* stb. feliratokkal. A *gyerekkori könyveiből* szövegezés a gyűjtő életkora alapján határolja le a gyűjteményegység egy szeletét. Nevető portré látható a *vidám könyveiből* feliratú *ex libris*en.

Szöveg és kép interreferenciális kölcsönhatása legnyilvánvalóbban a tulajdonos nevére utaló ábrájú, ún. *beszélő ex libris*ek esetében figyelhető meg. Ennek eredete a heraldikus *ex libris*ekre, ill. azon túlmenően az ún. *beszélő* címerekre, névcímerekre vezethető vissza. Ezek esetén a tulajdonos neve szimbólumokkal jut kifejezésre. Európában az első *ex libris* a Hanns Iglér nevére készült fametszetes lap az 1470–1480-as évek tájáról. Hanns griesstädti káplán nevéből eredően szerette magát Igelnek („sün”) nevezni. Könyvjegyen ennek a névnek játékos ábrázolását találjuk: virágos mezőn egy sünn látható, szájában egy virágos ágacskaival. A humoros ábrázolás hangulatát az *ex libris* felirata hangsúlyozza: *Hanns Iglér, das dich ein Igel küs* („hogy a sünn csókolna meg”). A *beszélő ex libris*ekre korunk könyvjegyei közt számos példát találunk, például a *Galambos Ferenc* számára készült *ex libris*eken *galamb, Hajós Pálén hajó, Bus Péter ex librisén búsuló juhász, Cziterás Jánosén citerázó férfi, Szántó Kálmán ex librisén szántóvető férfi* látható. *Gólya Ernő* könyvjegyen a *gólya, Kovács Károlyén a lovat patkoló kovács, Páva Mária ex librisén a páva* ábrázolása utal közvetlenül a névre stb.

Végezetül, kitekintésül intő jelként hívnám fel a figyelmet a következőkre. Világunkban a Gutenberg-galaxis, a nyomtatott könyv helyébe egyre inkább a digitális hordozók lépnek. Ezzel egyidejűleg a számítógép, az internet, az e-könyvek révén az *ex libris* teljesen új formájának, az ún. *ex webis* megjelenésének is tanúi lehetünk. Ez már az internetes honlaphoz tartozó művészi jegy, mely valamilyen módon utal a tulajdonosára. Ezen kötelező az *ex webis* kifejezés, és a tulajdonos nevének használata. Funkciójából adódóan is digitális formában, grafikus program segítségével készül. Az ismeretszerzés legfőbb forrása ez esetben már nem a könyv, hanem a számítógép. Az *ex libris*, e kisgrafikai műfaj megléte, a kifejezés használata tehát – mint azt az eddigiekben bemutatott szempontok is igazolják – túlmutatva önmagán, a könyves kultúra továbbélésének egyik tanújele, ennek a még le nem tűnt kultúrának az egyik bizonyítéka. Ezért is fontos a fennmaradása, ezért és így tekintve is a nemzeti és egyetemes kultúra releváns része, a képi és nyelvi emlékezet eszköze.

Vasné dr. Tóth Kornélia

Várkonyi Károly fametszete, X2,
op. 865 (1976), 103×62

HÍRES GYŰJTŐK KÖNYVJEGYEI AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

ILLYÉS SÁNDOR LÁSZLÓ

110 éve született Illyés Sándor László (1906–1978) jogász, cserkész, hazai gyűjtőink „Nestora.”¹ Az olasz követség akkori jogtanácsosa, Dr. Pallay Aladár irodájában dolgozott 1932–1959-ig.²

Az 1930-as évek elején találkozott először a kisgrafikával, főként a családi eseményekhez kapcsolódó grafikák keltették fel az érdeklődését. A Lantos-féle antikvárium közleményeiben olvasott 1933-ban a Magyar Exlibris Gyűjtők Egyesületéről.³ Felvette a kapcsolatot Pinterits Tiborral, a MEGE főtitkárával, aki meghívta az egyesület összejöveteleire, melyeket szerdánként tartottak a Múzeum kávéházban. Illyés Sándor hamarosan bekerült a tisztikarba, jó kapcsolata alakult ki Lyka Károly elnökkel, dr. Arady Kálmán ügyvezető alelnökkel. Többféle posztot viselt, volt felügyelőbizottsági tag, pénztáros, titkár, végül 1942-től alelnök (a MEGE 1947-es feloszlataáig).⁴ Megalakulásától, 1959-től tagja volt a MEGE jogutódjaként létrejövő Kisgrafika Barátok Körének, hosszú időn át alelnöki minőségben működött. Részt vett a KBK számos budapesti és vidéki rendezvényén, előadásokat tartott, kiállításokat szervezett. A családi kisgrafikák népszerűsítésére előadást tartott „Kisgrafika a családban” címmel. A nemzetközi ex libris kongresszusok közül a budapesti (1970) mellett jelen volt Helsingörben (1972) és Bledben (1974). Egy ceglédi Fingesten-kiállításon kb. 200 lapot mutatott be gyűjteményéből. Dr. Pallay Aladár révén jó kapcsolatokat ápolt olasz grafikusokkal is.⁵

Gyűjteménye pontos számadatai nem ismertek, kb. 10-15 ezer darab körül lehetett. Ahogy írja: „Gyűjteményem rendezéséig negyvennégy év alatt nem tudtam eljutni. A grafikák megszámlálásához sem időm, sem erőm nincsen.”⁶

Semsey Andor fametszete, X2, op. 35 (1966), 90×90

Fő gyűjtési köre a joggal, Szent Györggyel kapcsolatos és a cserkész téma, ill. az alkalmi grafikák voltak, ezek gyűjteményében külön egységet képeznek. A Cserkész Szövetség tisztifegyelmi bíróságának tagja volt, részt vett többféle cserkész-megmozdulásban, ezért is kedvelte a cserkészszimbólumok grafikán való megjelentetését. Több mint 200 kisgrafikát készíttetett a saját nevére szólóan. Első, cserkész témájú ex librisét Németh Nándor készítette, 1933-ban.⁷ Török János magyar és Michel Fingesten (1884–1943) osztrák grafikus műveit teljes körűen igyekezett beszerezni, utóbbi gyűjteménye 550 darabbal az országban a legnagyobb Fingesten-gyűjtemények közé tartozik.⁸

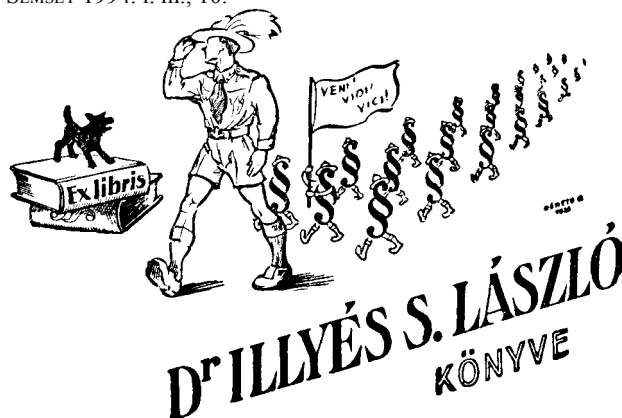
Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 153 (1981), 80×50

Az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményében Andruskó Károly, Fery Antal, Szűcs Pál, Petry Béla, Tempinszky István, Moskál Tibor, Radványi-Román Károly, Németh Nándor, Bordás Ferenc, Várkonyi Károly, Vadász Endre, Vecserka Zsolt, az olasz Enrico Vannuccini által készített ex librisei szerepelnek (Exl.I/1, 31–35, 41–53, 115, 118, 119, 122). Ezek motívumai közt található portré, cserkész tábor, cserkészliliom, könyv, nőalak mézeskalácsszívvvel. A Drahos István emléklapot (lásd 14. oldalon) 1968-ban, a grafikus halála évében készítette Várkonyi Károllyal. Csiby Mihály az 1974-es bledi nemzetközi ex libris kongresszusra, és 70. születésnapjára alkotott ex libriseket Illyés Sándor László részére. A feleség, Németh Erzsébet nevére is készültek ex librisek, Németh Nándor és Sassy Attila alkotásai (Exl.N/213, 215).

Illyés László 1978-ban, 72 éves korában hunyt el. Életében mindvégig lelkesen szolgált a kisgrafika ügyét.

Vasné dr. Tóth Kornélia

- 1 CSIBY Mihály: *In memoriam Dr. Illyés Sándor László*, Kisgrafika, 1979/1–2. sz., 29–30.
- 2 ILLYÉS Sándor László: *Bemutatjuk Dr. Illyés Sándor Lászlót*, Kisgrafika, 1977/1. sz., 28. (A továbbiakban: ILLYÉS 1977)
- 3 ILLYÉS 1977. i. m., 26.
- 4 ILLYÉS 1977. i. m., 28.
- 5 SEMSEY Andor: *Dr. Illyés Sándor László (1906–1978)*, Kisgrafika különszám, 1994., 11. (A továbbiakban: SEMSEY 1994)
- 6 ILLYÉS 1977. i. m., 28.
- 7 ILLYÉS 1977. i. m., 27.
- 8 SEMSEY 1994. i. m., 10.

Németh Nándor grafikája, P1 (1935), 55×80

MÉLY GYÁSZ A KBK SZEGEDI CSOPORTJÁBAN

Tudtuk, hogy nagyon beteg, mégis megdöbbenett bennünket a hír, hogy *Szilágyi Magdolna* tagtársunk szíve megszűnt tovább dobogni.

1940. április 15-én született Szegeden. Életének első éveit a szokott gyermekévek voltak. A háború idején tbc támadta meg, szövödményként testi hibával kellett leélnie az életét. Ál-

Nagy László Lázár fametszete, X2,
op. 408 (1983), 85×70

talános iskolai tanulmányait hosszas kakasszéki szanatóriumi kezelés miatt később kezdhette el. A Ságvári Gimnáziumban érettségizett. A Csongrád megyei Tervező Vállalatnál helyezkedett el. Munka mellett műszaki matematikát és műszaki rajzot tanult. 1972-ben az építőipari technikus képesítést is megszerezte. Szorgalmasan, odaadóan dolgozott nyugdíjba vonulásáig.

Nyitott érdeklődésű volt. Szerette a természetet. Tagja volt a természetjáró egyesületnek. Az 1960-as évek végén a mi ismeretségünk is egy bakancsos, hátizsákos túrával kezdődött és lett őszinte barátsággá. Már együtt tettük le a bronz majd az ezüst jelvényes túravezetői vizsgát.

Az 1970-es évek végén, amikor még a Kisgrafika Barátok Körének Szegedi Csoportja összejöveteleit a Bartók Béla Művelődési Házban tartotta, egy-egy alkalommal betekintettünk a Kopasz Márta művésznő által vezetett programokra. 1980 óta hivatalosan is tagjai lettünk az országos egyesületnek. Az 1982-es pécsi országos találkozóra már nevünkre készült Kopasz Márta készítette ex libriszel utaztunk. Közös élmény, melyben Bakacsi Lajos és Sárszegi György is osztozott, Sopronban, Sterbenz Károly művész úrnál tett látogatásunk. A nevére készült lapjairól kicseng a gyermekszeretet (Dégi László: Mesélés, Petri Béla: Székely mese, Takács Dezső: Bohóc), a természet iránti vonzalom (Nagy László Lázár: Védett virágok), a történelmi (Bakacsi Lajos: Mátyás király), irodalmi, művészi érdeklődés (Bakacsi Lajos: Európa elrablása, Erkel Ferenc, László Anna: Hajós rézmetszete). A nevére készült ex

librisei: Bakacsi Lajos 7 lap, Nagy László Lázár 4, Kopasz Márta 3, Dégi László, Dinnyés Ferenc, László Anna, Petry Béla, Takács Dezső 1-1.

Az 1980-as, 1990-es években grafikai missziót töltöttek be a Mini Galériák a Somogyi-könyvtárban és az orvosi egyetemen, előzőn Magdika az asztali tárlókban rendszeresen hazai és külföldi grafikusokat mutatott be gyűjteményéből. Az Országos Kisgrafika Barátok találkozó grafikai pályázat és kiállítás szegedi rendezésében 1988-ban, majd 2005-ben nagy szerepet vállalt. Tartotta a kapcsolatot a jelentkezőkkel, kezelte a pénztárat. A 2011-es találkozóra már betegen jött el. Látogatásaimon láttam gyengülését. Hiába volt az orvos és a család odaadó segítsége, állapota válságosra fordult. 2015. október 27-én, 75 évesen meghalt. Tiszteletői végső búcsút november 10-én a Belvárosi temetőben vettek.

Magdika, máris nagyon hiányzol. Emléked megőrizzük. Nyugodj békében!

2015. november

Emlékezett: Rác Mária

DR. BÖRÖNDY JÁNOSNÉ, DR. KISS PIROSKA 1927–2015

Dr. Böröndyné dr. Kiss Piroska 1927. december 22-én született Gyomán, Kiss István és Bogár Róza egyetlen gyermekeként. Elemi iskolába szülőfalujában járt. Gazdálkodó szüleivel tanyán élt.

Középiskolai tanulmányait a Szarvasi Gimnáziumban végezte. Tanárai felfedezték a rajz és festészet iránti tehetségét és a Képzőművészeti Főiskolára javasolták. Szülei a biztonságos megélhetés érdekében nem ajánlották számára a művészeti pályát. A gimnázium mellett a szarvasi tanítóképzőt is elvégezte. A jó tanulmányi eredmények továbbtanulásra serkentették. A Szegedi Orvostudományi Egyetem hallgatója lett. Itt ismerte meg évfolyamtársaként a későbbi dr. Böröndy Jánost, akivel 1950-ben házasságot kötöttek. Egy fiúgyermekük született, aki szülei hivatását követte. Piroska Hódmezővásárhelyen majd Szegeden a közegészségügyben labororvosként, férje belgyógyászként, később radiológusként dolgozott.

Férje elvesztése nagy fájdalom volt számára. Nyugdíjas ideje nagy részét családjára fordította. Vezette a háztartást. Sokat törődött szeretett unokájával. Nyitott volt a szépre, a művészetekre. Örömmel vett részt összejöveteleinkben. Üdítő volt barátságos, kedves egyénisége. Otthonában megmutatta, hogy visszatért hobbi szinten a festéshez. Akvarelljeinek, csendéleteinek és tájképeinek finom színei kiegyensúlyozottságát tükrözik. Szívesen tárta volna nyilvánosság elé is, de keretezésre nem volt ereje. Betegségei miatt az utóbbi években ritkán találkoztunk, de érdeklődve kérdeztünk rólunk, tagjainkról, programjainkról, olvasta újságunkat.

Dr. Böröndy Jánosné dr. Kiss Piroska nyolcvanhét éves korában 2015. december negyedikéről ötödikére virradó éjszaka elhunyt. December 15-én 13 órakor a Református temetőben dr. Kereskényi Sándor, a Honvédtéri Egyházközség lelkésze méltatta életét és búcsúztatta családtagjaitól, munkatársaitól, tisztelőitől.

Piroska! Mosolygós arcod, barátságod emlékezetünkben megőrizzük. Nyugodj békében!

Rác Mária emlékezése

KITEKINTÉS

In memoriam Miklós János (1949–2014)

A Fekete-Körös völgyi magyarság egyik kiemelkedő egyénisége, a Belényesben élő Miklós János neves festőművész, tanár, grafikus, helytörténész életének 65. évében hunyt el.

Miklós János tanár, festőművész, grafikus 1949. május 11-én született Biharpüspökiben, de mindig is a Fekete-Körös völgyét tekintette szülőföldjének. Egy vele készült interjúban mondta nekem a következőket: „Én mindig is ezt a vidéket tartottam szűkebb hazámnak, ha történetesen nem is itt, hanem Biharpüspökiben születtem. Édesapám vasutas volt, éppen ott volt a szolgálati helye, ott születtem, de mindig vállaltam, hogy Fekete-Körös vidéki vagyok” – jelentette ki.

Egyetemi tanulmányait a Kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola rajz szakán végezte 1975-ben, 2004-ben a Nagyvárad Egyetem képzőművészeti szakának festészeti tagozatán másoddiplomázott. A festészet mellett pedagógusként

Miklós János grafikája

hosszú éveken át tanította rajzra a belényesi diákokat, egy ideig az általános iskola aligazgatói tisztségét is betöltötte.

Festményei, grafikai Európa számos gyűjtőjénél megtalálhatók, de múzeumokban is fellelhető több alkotása. 2013-ban a Bihar megyei RMDSZ által alapított Zsisku János-szörványdíjat Miklós János festőművész kapta meg.

Az újtó, alkotó művész, akit mindeddig a világegyetem és saját mikrokozmoszának eddig látott, de nem láttatott jelenségei inspiráltak, a különböző művészi kifejezőformák igénybevételével, az eszményit tárgyasítva, eljut a maga megmérettetéséhez. Elhunytakor művészi beérlelődésének ennél az állomásánál időzött, ahol alkotó-gondolkodó önértékelése az ex librisek eszköztárával jól kifejezhető.

A grafikus ex librishez mint művészi ághoz való fordulása nem volt véletlen, sem eredménytelen idő-, erőpazarlás.

Miklós János grafikája

Minden megalkotott ex librise szimbólumgazdag. Első, 1981-ben kiállított alkotása óta elhunytáig több száz ex librist készített, linó-, fa-, fém metszetet és tusrajzokat.

1981–2000 között a honi kisgrafikai és ex libris kiállításokon családtagként volt jelen, mintegy 50 külföldi kiállítás résztvevőjeként munkáival gazdagította a romániai magyar grafika- és könyvjegyművészet hírnevét. Tehetségének, termékenységének elismeréseként egymás után választják meg különböző bel- és külföldi társaságok, egyletek, intézetek tagjává: Belényesi Könyv és Ex libris Barátok Társasága (1983); Francia AFCEL társaság (Nancy, 1987); Belga Graphia Sint-Niklaas Társaság (1988); Istituto Internazionale Ex libris „Gianni Mantero”, Soveria Mannelli, Italia.

Balajti Károly

Miklós János grafikája

HÍREK

DR. ARATÓ ANTAL – PRO CULTURA ALBAE REGIAE

Arató Antal neve lapunk olvasói előtt és a Kisgrafika Barátok Körének tagjai között ismeretes és jól cseng. Nemcsak azért, mert széleskörű grafikai ismereteivel, gazdag és igen színvonalas gyűjteményével, hatalmas csereanyagával van közöttünk, hanem azért is, mert nevéhez számtalan kiállítás rendezése, szervezése kapcsolódik csaknem az egész országban. Nem tudom, vannak-e olyan jelentős városok, ahol ne tette volna le – az ex libris és kisgrafika ismertetése, terjesztése révén – a névjegyét. A **Kisgrafikában** megjelent íásaival az 1970-es évek közepétől gazdagította, „tanította” mindazokat, akik a lapot szívesen olvasgatják (írásainak száma megközelíti a másfélszázat).

Mindezek mellett a tudós könyvtáros életpályájáról is vannak ismereteink. Számtalan kiadvány, katalógus szerkesztőjeként, írójaként közismert, elismert, nemcsak könyvtáros berkekben, hanem a szélesebb olvasóközönség körében is. (Több jónevű heti- és havilap munkatársa, szerzője.)

E széleskörű, tevékeny életpálya elismerése ebben az évben a **MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN** (január 22.) a **PRO CULTURA ALBAE REGIAE**-díjban csúcsosodott ki.

A **PRO CULTURA ALBAE REGIAE**-díjat Székesfehérvár Önkormányzata alapította, s adományozza azoknak, akik a város kulturális életéért és művelődéséért sokat fáradoznak. A negyedik alkalommal kiadott díjat **DR. ARATÓ ANTAL** volt megyei könyvtárigazgató kapta, akiről azt írják a laudációban: „Nevéhez fűződik a városi könyvünnep, a »Könyvheti piknik« megteremtése és szervezése... Aktívan közreműködik Székesfehérvár irodalmi és képzőművészeti rendezvényein, a Határon Túli Magyar Irodalom Napjai program egyik kezdeményezője, a Vörösmarty Társaság alelnöke.” – Szólnak mindarról a tevékenységéről, melyet a megyei könyvtár informatikai fejlesztéséért tett, kialakította a számítógépes katalógust és bevezette a számítógépes kölcsönzést is. – „Nagy lelkesedéssel, odaadóan segíti a város közművelődését, szolgálja az olvasóközönséget, az irodalom és a képzőművészet iránt érdeklődőket.”

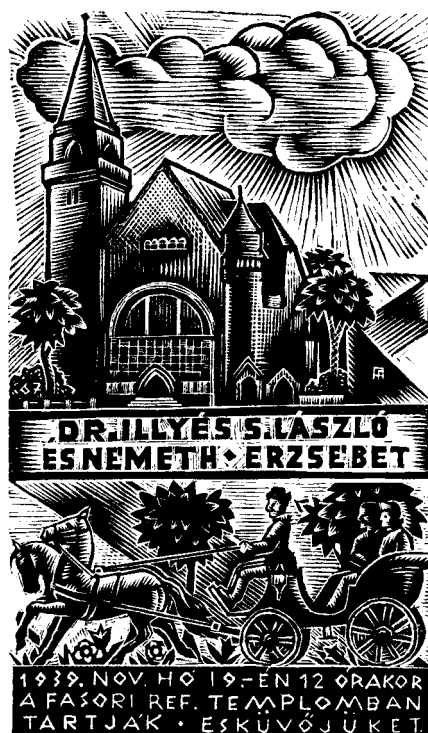
Dr. Arató Antal

(forrás: www.szekesfehervar.hu, fotó: Simon Erika)

S mindezeket figyelembe véve nyújtotta át **Cser-Palkovics András** polgármester a város kitüntető elismerését mindnyájunk Arató Tónijának.

A **Kisgrafika Barátok Körének tagsága** nevében gratulálunk az áldozatos munkával kiérdemelt, elismerő díjhoz, s kívánunk jó egészséget és további sok erőt, hogy tervei, vágyai (a korszerű Vörösmarty könyvtár új épületének avató ünnepségén jelen lehessen) teljesüljenek és tudásának, ismereteinek gazdag tárházából tovább gazdagíthasson bennünket.

Imolay dr. Lenkey István

Fery Antal fametszete, X2,
op. 23 (1939), 95×55

Trojan Marian József fametszete, X2, 90×70

2016. február 10-én szerdán kísértük utolsó útjára Csiby Mihály festő- és grafikusművészt, a Budapest V. kerületi Szent Mihály templomban. A 14 órakor kezdődő szentmisét Marton Zolt, egykori dányi plébános, a Központi Szeminárium rektora mutatta be. Diakónusként szolgált mellette Csillag Péter, a MCP Baráti Kör elnöke. A hamvazószerdai szertartás, ünnepi mise végén került sor a pályatársak, barátok, tisztelők búcsúbeszédeinek megtartására. A Természettudományi Múzeum nevében Matskási István főigazgató, az Országos Széchényi Könyvtár és a Kisgrafika Barátok Köre képviselőjében Vasné Tóth Kornélia búcsúzott Miska bácsitól. Koltayné Zolder Klára a Corvin Művészklub és XV. kerületi POFOSZ képviselőjében mondott ünnepi szavakat. Végül Gódor Lajosné, Dány polgármestere, majd Csillag Éva búcsúzott a MCP Baráti Kör nevében. A szertartás után agapé volt a templom különtermében. Miska bácsi! Nyugodj békében!

Nagy László Lázár fametszete, X2,
op. 421, 85×60

Nagy László Lázár fametszete, X2,
op. 412 (1983), 75×57

LAPSZEMLE

Boekmerk 2015, 50. füzet. Híres olasz művészek (Sartorio, Segantini, Severini, Stella etc.) ex librisei. Martin R. Baeyens a görög mitológiai múzsákat választotta különleges ex librisei témájának. Hasonló kompozíciós variációk ex librisre (Héroux, Orlik művei). A flamand kiadvány kapcsolatépítés céljából egy vallon művészt, a mezzotinta nemzetközileg ismert mesterét (Ch. Ravaux) és egy gyűjtőt (J. Antoine) mutat be. Lengyel grafikusok külföldi sikereinek forrása a Digital Exlibris Studio, amely a művészeti egyetemi képzés mellett az alkalmazott grafikára koncentrált.

A. Melnyikova művészetének bemutatása, végezetül a legfrissebb ex librisek publikálása.

Exlibris Aboensis 2015/4, 92. szám. Kitűnő grafikusok bemutatása: M. Visanti mellett C. D. Hentschel és M. Albrecht. Utóbbiak, bár nemzedéknyi idő választja el őket, fantasztikus, természet-ihlette grafikák alkotói. Finn–román kapcsolatok keretében Takács Gábor kiállítása volt Finnországban. Az erdélyi magyar művésztől és pár művéről képeket is közölnek.

Melléklet: tematikus összeállítás járműveket ábrázoló kisgrafikákból.

Nordisk Exlibris Tidsskrift 2015/4. Külön kiadvány jelent meg – G. C. Torre irányításával – A. P. Manutius humanista kiadó, nyomdász halála 500. évfordulójára, az emlékére készített ex librisekből. Kevésbé ismert művészek is szerepelnek közöttük.

Csiby Mihály linómetszete, X3,
op. 92 (1978), 108×70

Exlibris NYT 2015/4. Búcsú T. Hornhaver dán gyűjtőtől. A fáradhatatlan portugál gyűjtő, szerkesztő, kiadó Miranda újabb sorozata, a kortárs ex libris-művészekről megjelent 24 kötet 16 ország művészetét ismerteti.

SELCEXPRESS Schweizerischer Exlibris Club 2015. december, 101. szám. Gazdagon illusztrált kiadvány jelent meg a baseli festő, grafikusról, Max Buchererről. Albert Schweitzer orvos, filozófus, orgonaművész halálának 50. évfordulójáról megemlékezés ex librisekkel. Tematikus összeállítás: angyalok (hírvivő, zenélő) a kisgrafikákon.

Coco a témája a Hartmann házaspár ex libriseinek, amely gyűjteményt a zürichi Zentralbibliothek őrzi.

Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft 2015/3. 70 esztendő az osztrák ex libris társaság folyóiratának új sorozata.

Ismertetés R. Colnago professzor életművéről és ex libriseiről, jubileumi kiállítása kapcsán (1935-ben született).

Ex libris-történeti érdekesség, hogy G. Landauer ex librise magyar vonatkozásokkal is bír: tervezője a Budapesten született Vilma von Friedrich állatfestő. Fontos összeállítás Bajor- és Stájerország kapcsolatáról, művészek és gyűjtők révén. Irodalmi újdonságok: O. Feil ex libriseiről megjelent kötet, továbbá G. C. Torre szerkesztésében érdekes kiadványok: a szabadkőművességgel és a mineralógiával kapcsolatos ex librisekről.

Bartlhaus (Pettenbach) 2016-os programjáról: áprilisban vasúti témájú kisgrafikák láthatók, júniusban tagtársunk, Vermes Júlia ábécésköteteiből nyílik válogatás, szeptemberben pedig a csehek híressége, Vladimír Suchánek mutatkozik be.

L'ex-libris francais 2015. tél, 77. évf., 271. sz. Második részét közlik a tartalmas, könyvészeti tanulmánynak: Bibliothèque bénédictine de Saint-Mihiel ex librisei és supra-librisei. A cseh grafikus, Karel Demel zenei tárgyú ex librisei a zene poézisét, a francia sanzonok (Brel, Brassens) hangulatát adják vissza. A bolgár Hristo Kerin minuciózus (aprólékos) technikával, változatos tematikájú ex libriseket alkot. Opuszlistája 2000-2015 között 164 lapot tartalmaz. Egész más világot ábrázol F. Eissner, lipcsei grafikus, illusztrátor, aki festő is egyúttal, s ez színes fametszeteiben is tükröződik.

A Krónika rovatban a Kisgrafika 2015/2. és 3. száma címlapja látható.

Horváth Hilda

Végus Gusztáv grafikája, P1, 55×47

KÖNYVESPOLC

Magyar Sexlibris (Békéscsaba, 2013)

In vino veritas – Boros exlibrisek (Békéscsaba, 2014)

44 magyar zsidó exlibris (Békéscsaba, 2014)

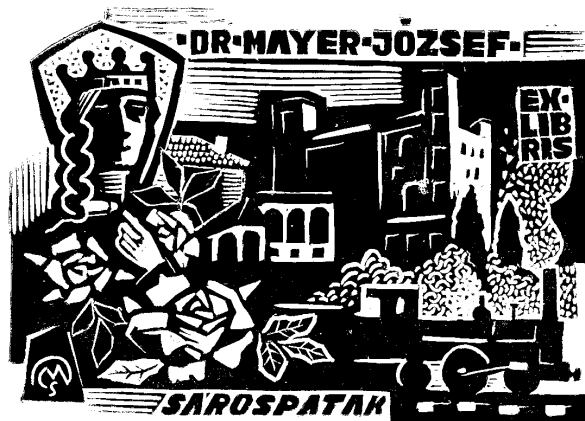
Mindegyik kötet esetében a szerkesztő, író: Balázs Károly, tervező: Barabás Ferenc.

Antikvárium kirakatában láttam meg azokat a kisméretű köteteket, melyek az ex libris-művészet igazi gyöngyszemeit mutatják be, gondos válogatással, imponáló, igényes kiadványokban. Balázs Károly, a szerkesztő – író – vállalkozó személye, a tervező Barabás Ferenc és a Tevan Kiadó gondossága garancia a kötetek szépségére, tartalmasságára vonatkozóan. Rövid, velős, lényegre törő, olvasmányos és érdekes szövegek ismertetik az ex libriseket. A kiadványok 200 számozott példányban láttak napvilágot, magyar és angol nyelven. A régi papírritkaságok iránt érdeklődők, valamint gyűjtők igényeit elégíti ki, hogy a minikönyv-sorozatban a gyufacímkekkel, reklámgrafikákkal kapcsolatos több, szintén igényes kötet is megjelent már.

Horváth Hilda

Gerard Gaudaen fametszete, X2 (1982), 90×55

Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 311 (1996), 55×90

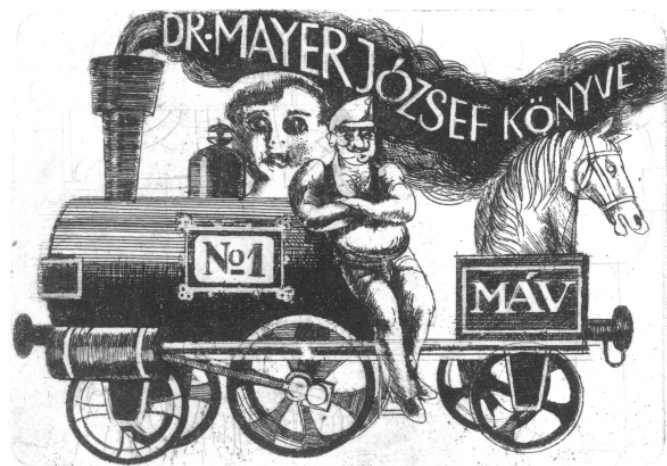

Vincze László linómetszete, X3 (1997), 80×75

DR. MAYER JÓZSEF EMLÉKEZETE

Egyesületünk nemrég elhunyt tagja, Mayer József (1937–2014) vasúti szakember, sárospataki lokálpatrióta, műgyűjtő, műkedvelő, mecénás emlékére Mayer Ákos és Imolay Lenkey István szerkesztésében füzetszerű kiadvány jelent meg *Dr. Mayer József emlékezete* címmel 2015-ben. A mű szellemiségét a borítón található, Antoine Hamilton idézet tükrözi: „Minden halállal elvesz valami, ami értékes és helyettesíthetetlen.”

Mayer Ákos – Mayer József fia – életrajzi bevezetője után válogatás következik Mayer Józsefnek a Kisgrafika folyóiratban megjelent írásából (Gönczi Gebhardt Tiborról, Imets Lászlóról, Petry Béláról, Márton Lajosról stb.), a későbbiekben olvashatjuk a Kisgrafikában megjelent összes cikke bibliográfiáját. Jegyzék készült a nevére szóló ex librisok és alkalmi grafikák Kisgrafika folyóiratban való előfordulásáról. A róla írtak fejezetben a megemlékezők közt Palásthy Lajos, Ürmös Péter, ifj. Kékesi László egy-egy írása olvasható. Külön értéke a kiadványnak, hogy a leírásokat korabeli fotók teszik színesebbé.

Kazinczy Gábor rézkarca, C3, 68×97

A füzetet a Mayer József nevére készített ex librisok reprodukcióból összeállított válogatás zárja, köztük Vincze László, Bagarus Zoltán, Hervai Katalin, Fery Antal, Bertha Zoltán, Zórád Ernő stb. alkotásai. A kiadvány méltán állít emléket a gyűjtő szenvedélyű, a vasút iránt egész életében elkötelezett, sokoldalú embernek, körünk lelkes tagjának.

Vasné Tóth Kornélia

Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 206 (1984), 135×70

NEMZETKÖZI EX LIBRIS KIÁLLÍTÁS A BELGA EX LIBRIS CENTRUMBAN

– A kiállítás 2015-ös katalógusa kapcsán –

2015-ben tartották a 20. Nemzetközi Ex libris és Kisgrafika Versenyt és ehhez kapcsolódó kiállítást a belgiumi Sint-Niklaas Nemzetközi Ex libris Centrumban. A kétfévente megrendezésre kerülő verseny résztvevőinek legjobbjai kerültek be a katalógusba.

A korábbiakhoz hasonlóan most is vezető helyen álltak az európai művészek, bár arányuk 78-ról 74%-ra csökkent a 2013-as adatokhoz képest, az ázsiaiaké viszont némileg nőtt, 13-ról 15%-ra. Dél-Amerika is némileg visszaesett 5,2%-ra. Összességében a legtöbben Belgiumból (60), Németországból (53), Lengyelországból (46), Hollandiából (44), Olaszországból (32) pályáztak. Érdekes még Szaúd-Arábia (28) nagy számaránya. Ezután a törökök következnek (21). Magyarország is több grafikussal képviseltette magát: Havasi Tamás, Ma-

darasi József, Reinartz-Havas Anikó, Réti András, Csaba Pál személyében.

Az első helyezést a 78 éves Motoaki Fujimoto kapta Japánból, egy saját nevére készített ex libriséért, mely modern kialakításával, a vörös-fekete-fehér színek kontrasztjával hívta fel magára a zsűri figyelmét. A legjobb portré díját a fiatal lengyel Michał Pisialek nyerte, akvaforte technikával készített, buborékat fújó hippit ábrázoló alkotásával. A japán Shen Yanxiang részére a kínai Gulian Qiu a legjobbnak ítélte dombornyomású ex librist készített, a végtelenbe kanyargó lépcsővel. Kiemelkedett még a legjobb mélynyomású, Csend című lappal a lett Sergejs Kolecenko, a legérdekesebb digitális grafikával a lengyel Grzegorz Izdebski. Utóbbi grafika Magda Mítka nevére készült ex libris, sisakos madár ábrájával.

A katalógusban együtt szerepel a klasszikus és a modern, a reális és az elvont, a figurális és a nonfiguratív. A komoly témák, a kiemelkedően sok portré mellett a humor és a groteszk is szerepet kap: találkozhatunk repülő elefántokkal, malacon menetelő katonával, mosolygó paradicsommal, különleges átváltozásokkal, metamorfózissal.

A magyar grafikusok alkotásai nem kerültek be a válogatásba, műveik a felsorolás szintjén szerepelnek a katalógus hátuljában. A beküldött kisgrafikák közül kiemelem Havasi Tamás ex libriseit Havasi Dóra, Dudics Mónika, Chrenko Vítaszlav nevére, ill. Réti András Réti Máté nevére szóló két ex librisét. Örömmel üdvözljük a magyar ex libris nemzetközi előfordulását, és reméljük, két év múlva talán többen kedvet kapnak arra, hogy a belgiumi pályázaton részt vegyenek.

Vasné Tóth Kornélia

EGYESÜLETI HÍREK

A KBK Egyesület 2015. évi pénzügyi beszámolója

Áthozat 2014. évről bankban, folyószámlán:	40.020.Ft
Áthozat 2014. évről bankban lekötött betét	1.250.000 Ft
Áthozat 2014. évről kézipénztárban:	79.078.Ft
Nyitó pénztárkészlet összesen	1.369.098 Ft

2015. évi pénzmozgások:

Bevételek:	
Tagdíjak, adományok:	254.136 Ft
Kamatok:	8.290 Ft
Támogatás:	0 Ft
Bevételek összesen:	262.426 Ft

Kiadások:

Banki költségek:	12.072 Ft
Kisgrafika folyóirat:	151.152 Ft
Postaköltségek:	78.820 Ft
Egyéb:	14.587 Ft
Kiadások összesen:	256.631 Ft
Tőkeváltozás:	5.795 Ft

Átvitel 2016. évre bankban, folyószámlán:	16.280 Ft
Átvitel 2016. évre lekötött betét	1.250.000 Ft
Átvitel 2016. évre kézipénztárban:	86.850 Ft

Gy. Szabó Béla fametszete, X1, 125×60

Imets László fametszete, X2, 125×65

KIÁLLÍTÁSI FELHÍVÁS

A Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület az 1956-os forradalom hatvanadik évfordulójának tiszteletére kiállítást rendez 2016 őszén.

A kiállítás címe:

Forradalmak és szabadságharcok Magyarországon.

Nemcsak az egyesületünkbe tartozó gyűjtő és grafikus tagtársainktól várjuk ezekben a témákba tartozó kisgrafikai lapokat, hanem a felhívás nyitott minden grafikus számára, akik az alábbi kiállítási feltételeket elfogadják. A beérkezett műveket az egyesület művészeiből álló zsűri bírálja el. Árszűrés nem történik, minden mű magántulajdonként, értékmeghatározás nélkül szerepel.

A tárlatra szánt lapokat ajánlott postai küldeményként 2016. augusztus 15-ig kérjük beküldeni az következő címre: Ürmös Péter 1114 Budapest, Fadrusz u. 26/A

A borítékra kérjük ráírni: KBK – őszi kiállítás; valamint kérjük feltüntetni: „Nem összehajítani”.

A kiállításon való részvétel a kiállítási feltételek elfogadását jelenti.

Kiállítási feltételek:

A grafikai mű témájának kapcsolódnia kell a magyar történelem forradalmihoz és szabadságharcához. Minden kisgrafikai műfaj (ex libris, emléklap, hommage-lap stb.), valamint minden – a nyomatok létrehozására alkalmazott – sokszorosító és számítógépes tervezőgrafikai eljárás elfogadott. A grafikai mű mérete nem haladhatja meg a 15×15 cm-t, a papír pedig nem lehet nagyobb A4-es formátumnál. A nyomatot kérjük el látni a szabványos grafikai jelölésekkel (cím, technikai jelölés, sorszám, aláírás). A beadott művek hátán, vagy kísérlévelben nyomtatott betűkkel kérjük feltüntetni a művész nevét, elérhetőségét, a mű méretét és technikáját, valamint keletkezési évét. Ugyanez vonatkozik a magángyűjteményekből származó archív lapokra is.

Postai vagy kezelési eljárásban történő sérülésekért az egyesület kártérítési felelősséget nem vállal.

A kiállítás megnyitójára minden alkotó, akinek a művét a zsűri elfogadta, meghívót kap. Akinek a műve nem került be- válogatásra, azt az alkotó részére postán visszajuttatjuk.

A kiállítás végeztével a lapokat visszajuttatjuk, a kortárs grafikai anyagot a tervek szerint még vándorkiállításaként bemutatjuk a későbbiekben. Amennyiben az alkotó nyilatkozik arról, hogy a nyomatokat nem kéri vissza, a művek a KBK archívumába kerülnek. Ezeket kivéve a vándorkiállítás végeztével a kiállított műveket visszapostázzuk.

Moskál Tibor grafikája (1997), 70×70

36. EX-LIBRIS KONGRESSZUS, VOLOGDA (OROSZORSZÁG) 2016. AUG.

Az előzetes program a FISAE honlapja szerint:

VIII. 22. hétfő: A résztvevők érkezése, regisztráció, a Kongresszus kiadványainak átvétele. Egész nap csere. Különböző múzeumok kiállításainak megtekintése.

VIII. 23. kedd: Regisztráció, kongresszusi anyag átvétele, csere. Vologdai körutazás 15 óráig, találkozás a vologdai polgármesterrel. 16 órakor a Kongresszus ünnepi megnyitója a Vologdai Művészeti Képtár központi kiállító termében.

VIII. 24. szerda: A kongresszus kiállításainak megtekintése. Ex libris csere. Népi fesztivál a „Vologda Faluban”.

VIII. 25. csütörtök: A kongresszus kiállításainak megtekintése, csere, egész napos autóbuzos kirándulás a Kirillo-Beloersky kolostorba.

VIII. 26. péntek: A kongresszus kiállításainak megtekintése, csere, fesztivál a Semenkovi építészeti és néprajzi múzeumban (Vologda közelében) 14 óráig. 16 órakor a Kongresszus küldötteinek hivatalos találkozója. 19 órakor gála vacsora.

VIII. 27. szombat: Utolsó látogatások, csere, a résztvevők távozása.

További részletek: <http://ru-nsel.ru>

E-mail: rus.nsel@gmail.com

További információk: 1147-ben történt alapítása óta a város a Vologdai Körzet közigazgatási, kulturális és tudományos központja. Gazdag történelmi hagyományai vannak. A legnagyobb orosz város, ahol a kőépületek mellett fából készült épületek vannak csodálatos harmóniában. Lakosainak száma több mint 300 000. Moszkvától 460 kilométerre fekszik, Szentpétervártól 658 km-re van. Még további sok érdekesség tudható meg a honlapról.

P. L.

Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 176 (1981), 110×80

SUMMARY

Dr. Kornélia Tóth Vas: Mihály Csiby, In Memoriam

Mihály Csiby (1922–2016) painter and graphic artist, “a grand master in small graphics” passed away three months before completing his 94th year. In addition to religious applied art, church decoration, illustrating botanical and zoological publications, a major proportion of his oeuvre was devoted to small-sized graphics, both ex-libris and occasional plates. He lived up to his high moral principles and he praised the created world in his art.

Dr. Kornélia Tóth Vas: The Types and the Language of Ex Libris vs. Ex Webis

This overview surveys the diversity of Latin, Hungarian and international phrases used in historical and thematic subtypes of ex-libris also referring to parts of collections such as special texts within bookplates for graphical books, works about coins, postal stamps, erotic art, music, gastronomy etc. The survival of bookplate culture in web context is briefly treated as well.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Sándor László Illyés in the Famous Collectors' Bookplates Series at the National Széchényi Library

On the 110th anniversary of the birth of the lawyer, scout and collector Sándor László Illyés (1906–1978) his participation in societies of collecting and his popularizing activities of ex-libris are commemorated in the article. His collection profile included the themes of Saint George, scouting and occasional graphics as now represented in the holdings of the National Széchényi Library.

Mária Rácz: Deep Mourning in the Szeged Group of Our Society (KBK)

Magdolna Szilágyi (1940–2015) joined our association of Hungarian bookplate collectors and designers in 1980. Her admiration for children, nature, literature and art is reflected on her plates.

Mária Rácz: Dr. Piroska Kiss, Mrs. Dr. János Böröndy

The Szeged group mourns the loss of their member, Piroska Kiss Böröndy. She was a physician by her profession. As a hobby she also painted water colours, mostly still lifes and landscapes.

Károly Balajti: In Memory of János Miklós (1949–2014)

He was a prominent representative of Hungarian people living along River Fekete Körös (Crisul Negru). He was based in Belényes (Beius, Romania). He painted pictures, taught at schools, wrote local history and designed a number of remarkable bookplates and other kinds of small graphics.

News, Press Review, Books, Society Matters.

Várkonyi Károly fametszete, X2, 55×113

AUSZUG

Dr. Kornélia Tóth Vas: In memoriam Mihály Csiby

Mihály Csiby (9. April 1922 – 6. Januar 2016) Maler und Graphiker der „Großmeister der Kleingraphik“ ist in seinem 94. Lebensjahr gestorben. In seiner vielfältigen Tätigkeit neben den Gemälden, Kirchenschmücke, Illustrationen spielten ansehnlichen Menge die Kleingraphiken, Exlibrisse und Gelegenheitsblätter große Rolle.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Exlibris contra Exwebis

Der Artikel der sich auf dem sprachliche Ausdruck der Exlibris bezieht und verweist auf der Benennung den Sammlungstypen, darunter Exgraphicus, Exnumismaticis, Exlibris Philatelicis, Exeroticis, Exmusicis, Excotticis, Exlibris Gastronomicis, usw. – Blätter.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Buchzeilen der berühmter Sammler in der Landesbibliothek Széchényi

Der Artikel stellt dem 110 Jahre vorher geborenen László Sándor Illyés (1906–1978) Jurist, Pfadfinder, und Exlibris-Sammler seinen Lebensweg vor. Sein Hauptsammelkreis hängt mit Recht, mit dem Thema Heiliger Georg und Pfadfinderei zusammen, beziehungsweise die Gelegenheitsgraphiken, wie der Bestand der Landesbibliothek Széchényi auch beweist.

Mária Rácz: Tiefe Trauer in der Szegediner Gruppe des KBK-s

Dieser Schrift erinnert sich an Magdolna Szilágyi (1940–2015) eine Teilnehmerin der Szegediner Gruppe. Sie war seit 1980 Mitglied der Landesorganisation des KBK-s.

Ihre Blätter spiegeln unendliche Liebe für Kinder, Beziehung für die Natur, literarische und Künstlerische Interesse.

Mária Rácz: Dr. Jánosné Böröndy Dr. Kiss Piroska

An Frau Böröndy-Piroska Kiss (1927–2015) Ärztin, erinnert sich dieser Artikel. Sie beschäftigte sich aus Hobby mit der Malerei, sie produzierte: Aquarellen, Stilleben und Landschaftsbilder.

Károly Balajti: In memoriam János Miklós (1949–2014)

János Miklós war ein hervorragende Individualität in dem Schwarze-Kreischtal lebende Ungartum, in Belényes. Er war Maler, Lehrer, Graphiker, Heimatforscher und in seiner Tätigkeit repräsentierten ansehnliche Menge die Exlibrisse und die Kleingraphiken.

Nachrichten, Presseschau, Bücherregale, Vereinnachrichten

Nagy Árpád fametszete, X2, op. 324 (205), (1942), 83×53

Fery Antal fametszete, X2, Op. 1719 (1985), 85×60

Sterbenz Károly fametszete, X2, 77×48

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ

A Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület 2016. április 5-én (kedden) 17 órakor megtartja évi rendes közgyűlését a H13 Diák- és Vállalkozásfejlesztési Központban (Budapest VIII. kerület, Horánszky u. 13. szám alatt). Amennyiben a közgyűlés nem határozatképes (mert a tagok több mint a fele nem képviselteti magát), akkor 2016. április 9-én (szombaton) 10 órakor a közgyűlést megismételjük a Bedő Árverező Házban (Budapest, VII. kerület, Erzsébet körút 37. I. emelet).

A megismételt közgyűlés a megjelent egyesületi tagok számára tekintet nélkül határozatképes, ezért nincs jogi akadály annak, hogy a jelen meghívóban feltüntetett napirendi pontokban döntést hozzon. A közgyűlés nem nyilvános (Alapszabály III/1.1. pont)

Napirendi pontok: 1. Az Egyesület ügyvezetőjének beszámolója a 2015. évről

2. Az Egyesület Felügyelő Bizottsági Elnökének beszámolója az elmúlt évről

3. A Közgyűlés döntése a 2015. évi mérleg beszámoló elfogadásáról

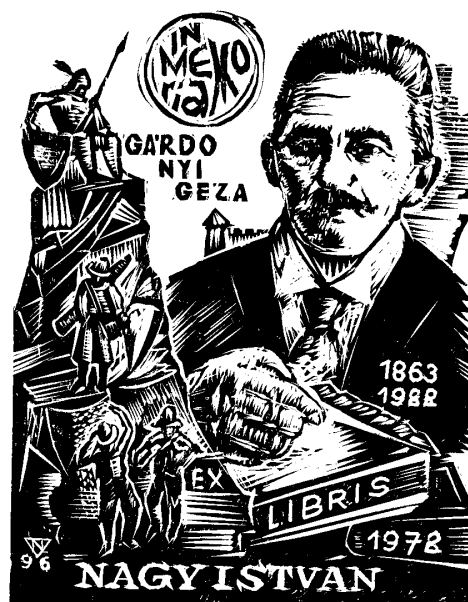
4. 2016. évi tervek

5. Remittenda újságok további sorsának ügye

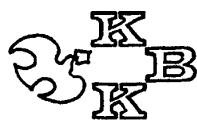
6. Egyéb

Sós Zsigmond fametszete, X2, op. 187 (1980), 83×75

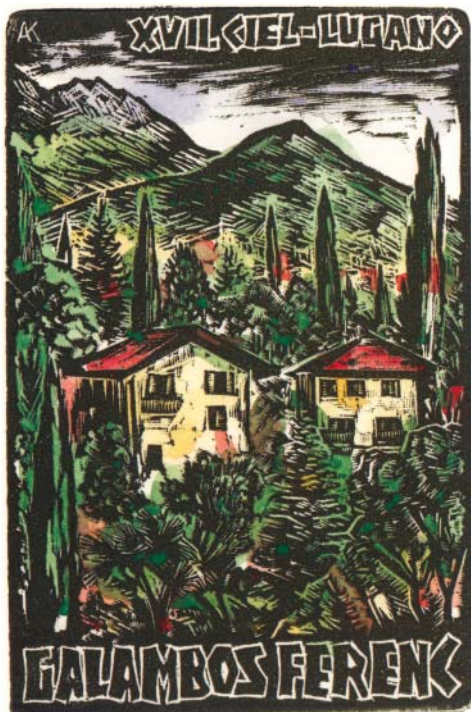
Nagy László Lázár fametszete, X2, op. 96 (1972), 90×70

A Kisgraffika Barátok Köre Egyesület
internetes honlapja:
www.kisgraffika.hu

Egyesületünk a budapesti H13 Diák- és Vállalkozásfejlesztési Központtal (www.h13.hu) a 2016-os évre együttműködési megállapodást kötött.

Andraskó Károly színezett linómetszete,
X3/col., 93×60

RÖLHAZÁNK SPECIÁLIS MÉRGES-
KIGYÓJÁNAK ÉLETÉRŐL BEMUTATÁS-
S A TART ISMERTETÉST 1959. IX. 10-ÉN
18 ÓRAKOR A TITANÁCSTERMÉBEN
(VIII. BRÖDY SÁNDOR UTCA 16.)

DR. IUR. ILLYÉS S. LÁSZLÓ

Fery Antal fametszete, X2/2, op. 168-59, 87×85

Andraskó Károly színezett linómetszete,
X3/col., 100×60

Salamon Árpád linómetszete, X3/2,
op. 685 (2016), 125×57